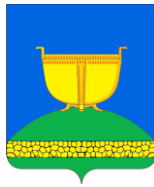

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станции
Высокая Гора, Высокогорский район,
Республика Татарстан, 422700

Кооперативная ур, 5. Биектау т/ю
станциясе поселогы, Биектау районы,
Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-61, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

27.12.2024

КАРАР

№ 1160

**«2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында
кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын
раслау турында**

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июнендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнын үтәү йөзеннән, инновацион икътисад формалаштыруның иң мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлыкның тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру һәм аның Биектау муниципаль районының социаль-икътисады үсеше бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру максатында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Биектау муниципаль районы Башкарма комитетының «2019-2024 елларга Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2019 елның 05 апрелендәге 735 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге карарны Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматы порталында <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштыру юлы белән игълан итәргә.

4. Карар 2025 елның 1 гыйнварыннан законлы көченә керә.

5. Программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуны Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары М.Р. Булгаковка йөкләргә.

Житәкче

Р.Ф.Хәкимуллин

1 нче кушымта
ТР Биектау муниципаль
районы башкарма комитетының
27.12.2024 № 1160нче номерлы
карары белән расланды

«2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында
кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү»

муниципаль программасы

2024 ел

**1. «2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында
кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү»
муниципаль программасының паспорты**

Программа исеме	«2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» (алга таба-Программа)
Программаны эшләүче	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУнең икътисад бүлеге
Программаны төп башкаручылар	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары
Программаның максаты	Инновацион икътисад булдыруның иң мөһим компоненты буларак, кече һәм урта эшкуарлыкның (МСП), шул исәптән социаль эшкуарлыкның тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру, шулай ук Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру
Программа бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1) Инновацион эшкуарлыкка ярдәм механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү; 2) Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дөүләт ярдәме чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру; 3) Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү өчен инфраструктураны үстерү; 4) Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмат хезмәтләренә нәтижәле системасын формалаштыру; 5) Житештерүне технологик яктан яңадан коралландыруга ярдәм итү; 6) Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүдә административ киртәләргә кыскарту; 7) кадрлар потенциалын үстерү; 8) Эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру, яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү; 9) социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар (СОНКО) эшчәнлегенә ярдәм.
Максатчан индикаторлар һәм Программаның күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - ВТПда кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлеше, %; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны, бер.; - индивидуаль эшкуарларны да кертеп, кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә эшләүчеләр саны, кеше; - кече һәм урта эшкуарлык әйләнеше, млрд. сум. - дөүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының катнашу өлеше, %; - МСП субъектлары эшчәнлегеннән ТР берләштерелгән

	бюджетына салым кертемнәре күләме.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2025–2030 еллары
Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Программаны финанслауның гомуми күләме 9000 мең сум тәшкил итә, шул исәптән республика бюджеты, район бюджеты акчалары* (өстәмә керемнәр булганда) һәм башка чыганакалар: 2025 – 1500 мең сум; 2026 - 1500 мең сум; 2027 - 1500 мең сум; 2028 - 1500 мең сум; 2029 - 1500 мең сум; 2030 - 1500 мең сум. * - Финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм, Биектау муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.
Программа үтәлешенә контроль	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре	2030 елга көтелгән нәтижеләр: 1) тулай территориаль продуктта (ВТП) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлешен 37,7%ка кадәр арттыру; 2) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын 2950 берәмлеккә кадәр арттыру. (ИПны исәпкә алып); 3) кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә мәшгульләр саны арту, индивидуаль эшкуарларны да кертеп, 11650 кешегә кадәр; 4) кече һәм урта эшкуарлык әйләнешенең 67,8 млрд. сумга кадәр үсүе; 5) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының катнашу өлешен 72,0 %ка кадәр арттыру; 6) МСП субъектлары эшчәнлегеннән Татарстан Республикасы берләштерелгән бюджетына салым кертемнәре күләмен 550 млн. сумга кадәр арттыру.

2. Кереш

Программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының 2016 елның 08 августындагы 78 номерлы карары белән расланган 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе нигезендә эзерләнде.

Өлеге программа 2025-2030 елларга кече һәм урта эшкуарлыкка муниципаль ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә Биектау муниципаль районы жирле үзидарә органнары сәясәтен билгели һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү

юлы белән районның социаль-икътисадый үсеше проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге шартларда кече һәм урта эшқуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

- конкурентлык мохитен, цивилизацияле базар мөнәсәбәтләрен булдыру;
- товарларның (эшләр, хезмәт күрсәтүләрнен) ассортиментны киңәйтү һәм сыйфатын күтәрү;
- хезмәт базарында социаль киеренкелекне киметү;
- халык керемнәренен гомуми дәрәжәсен күтәрү;
- барлык дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруга эшқуарлык эшчәнлегә йогынтысы;
- эшқуарлык эшчәнлегә турында уңай ижтимагый фикер формалаштыру.

Программа чараларын гамәлгә ашыру, шулай ук кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итүнең район инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларның көчләрен берләштерү эшқуарлыкны үстерүгә тоткарлык ясый торган факторларны өлешчә бетерергә һәм Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан бизнеска ярдәм күрсәтүне сизелерлек көчәйтергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның гомуми өлеше

3.1. Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның максаты булып, инновацион икътисад булдыруның иң мөһим компоненты буларак, кече һәм урта эшқуарлыкның, шул исәптән социаль эшқуарлыкның тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру, шулай ук Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру тора.

Өлеге максатны гамәлгә ашыру өчен түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итәргә кирәк:

- инновацион эшқуарлыкка ярдәм механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү;
- кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;
- кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү өчен инфраструктураны үстерү;
- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары өчен мәгълүмат хезмәтләренен нәтижәле системасын формалаштыру;
- житештерүне технологик яктан яңадан коралландыруга ярдәм итү;
- кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүдә административ киртәләрне кыскарту;
- кадрлар потенциалын үстерү;
- эшқуарлык эшчәнлеген популярлаштыру, яшьләр арасында эшқуарлыкны үстерү;
- социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар эшчәнлегенә ярдәм.

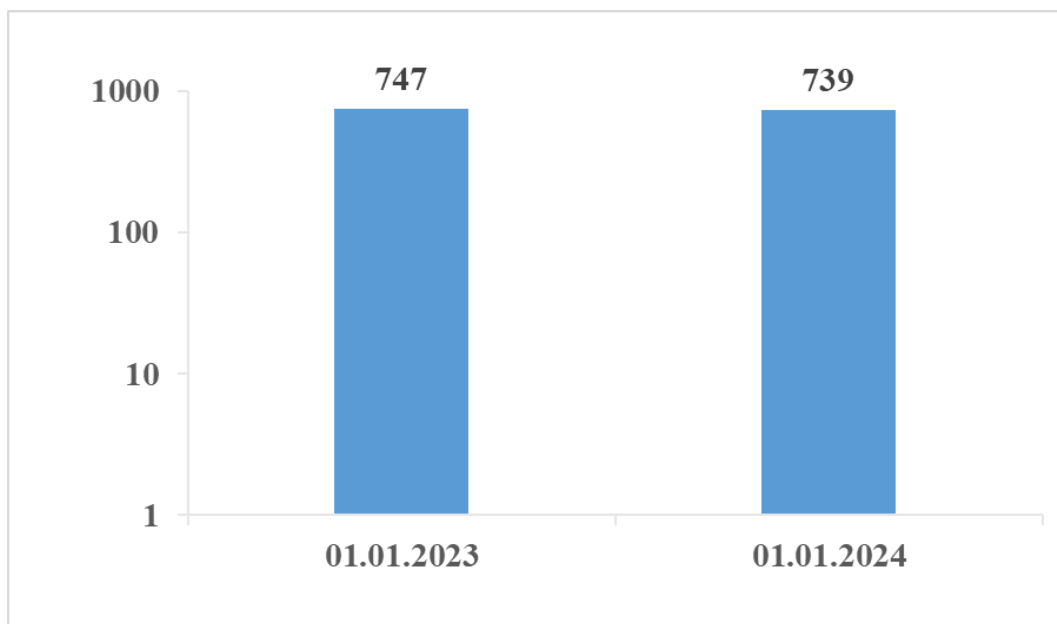
3.2. Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүнең агымдагы торышына анализ

Икътисадны реформалаштыруның һәм эчке һәм халыкара базарларда цивилизацияле базар мөнәсәбәтләрен торгызу, конкуренция үсешенен хәзерге шартларында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү аерым рольгә ия. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, алга киткән илләрдә урта сыйныфның тотрыклы финанс хәле

төбөкнөң барлык халкының чөчөк атуының нигезе булып тора. Бүгөн Биектау муниципаль районында да кече һәм урта эшкуарлыкның ролен көчөйтүгә басым ясалды.

Кече эшмәкәрлек Биектау муниципаль районы икътисадында, салым салу базасын формалаштыруда, халыкның ихтыяжларын тәэмин итүдә, районның авыл хужалыгы һәм сәнәгать үсешендә мөһим роль уйный. Нәкъ менә кече бизнес күпләргә тормышта үз урынын табарга, ижади һәм эшлекле сыйфатлар күрсәтергә, гаиләне тәэмин итәргә ярдәм итә.

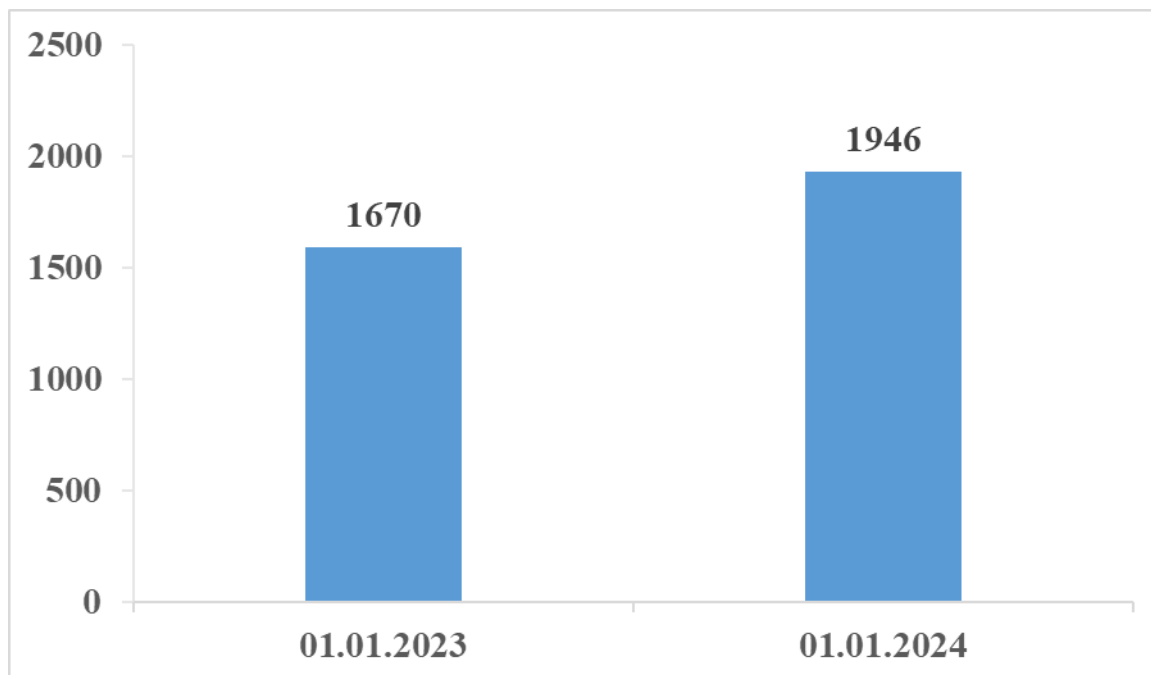
Кече бизнес үсешен характерлый торган күрсәткечләрнең берсе булып кече бизнесның саны һәм структурасы тора.

3.2.1 рәсем - Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының гомуми саны, бер.

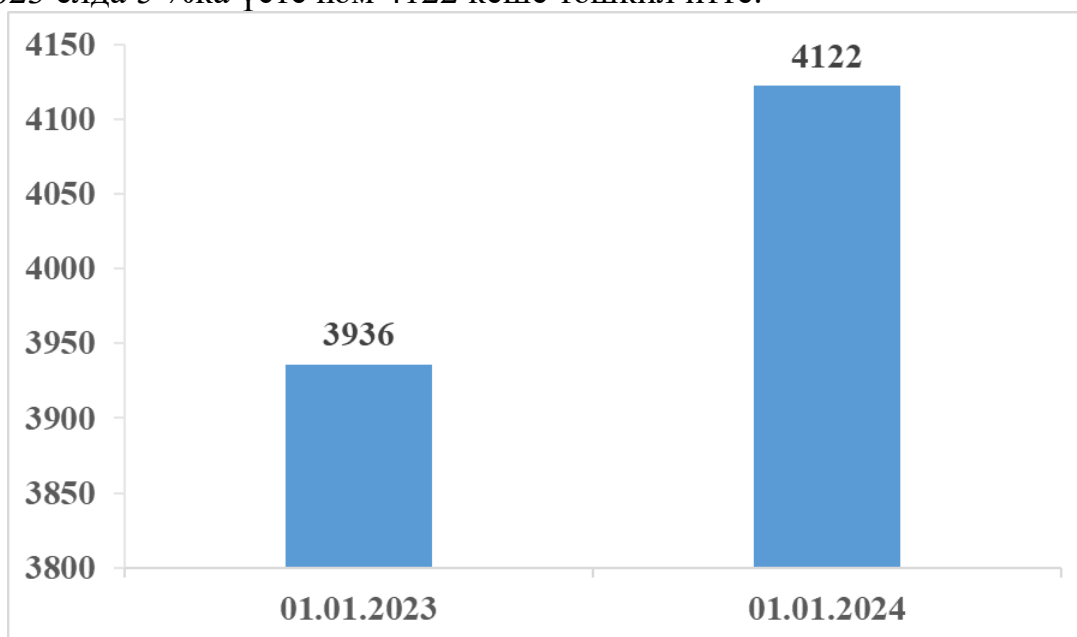
2023 елда Биектау районында 739 кече һәм урта эшкуарлык субъекты үз эшчәнлеген алып барды.

Теркәлгән индивидуаль эшкуарлар саны да арта бара. Теркәлгән индивидуаль эшкуарлар саны үсеше 2022 ел дәрәжәсенә карата 16% тәшкил итте.

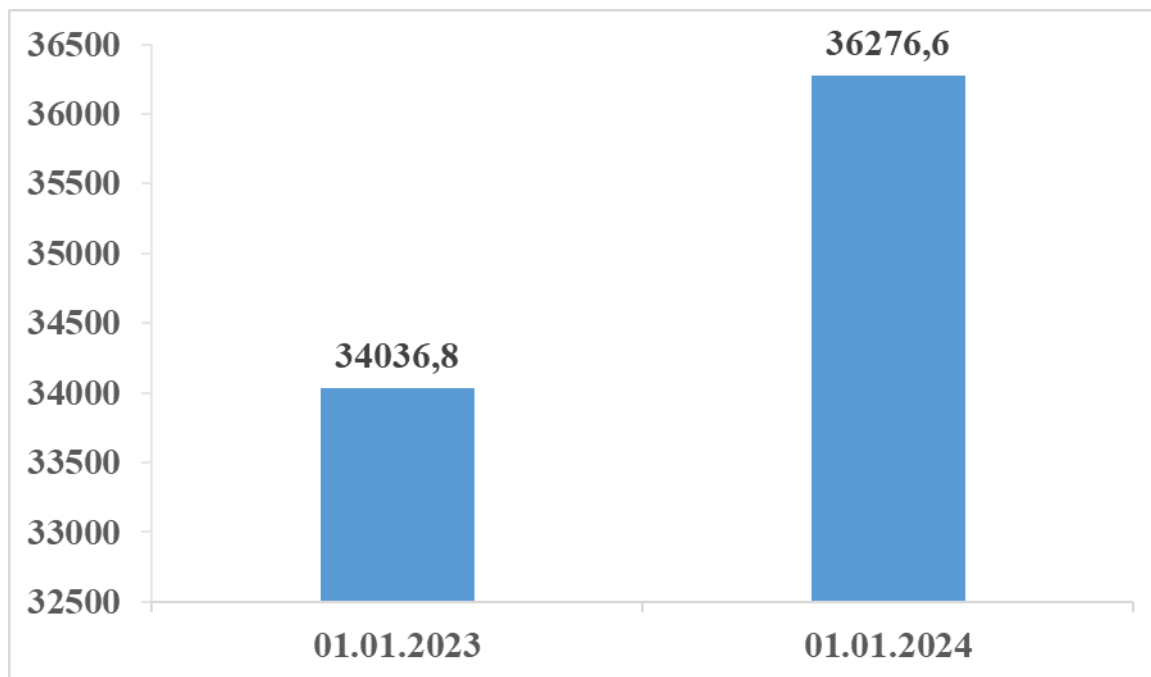
3.2.2 рәсем - Теркэлгэн индивидуаль эшкуарлар саны, бер.

Районның кече һәм урта предприятиеләрендә эшләүчеләрнең уртача исемлек саны 2023 елда 5 %ка үсте һәм 4122 кеше тәшкил итте.

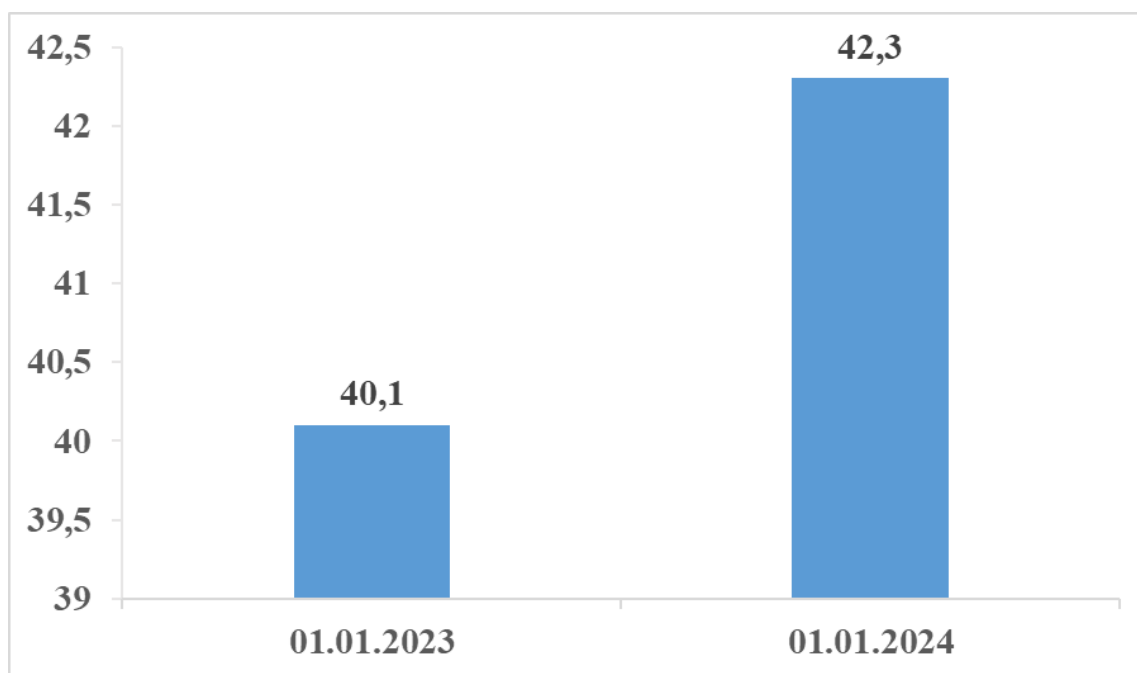
3.2.3 рәсем - Кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләрнең уртача исемлек саны, кеше

Кече һәм микропредприятиеләр хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакы 2023 ел йомгаклары буенча 36276,6 сум тәшкил итте, узган елның шушы чорына карата үсеш темпы 107 % тәшкил итте.

3.2.4 рәсем - Кече һәм микропредприятиеләр уртача айлык хезмэт хакы, сум.

Кече һәм урта предприятиеләрнең әйләнеше 2023 елда 42,3 млрд. сум тәшкил иткән, 2022 ел дәрәжәсенә караганда 105 %ка арткан.

3.2.5 рәсем - Кече һәм урта предприятиеләрнең әйләнеше, млрд. сум.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын комплекслы үстерү максатларында дәүләт һәм жирле хакимият органнарының ярдәм итүе кирәк.

Эшкуарлык үсешен тоткарлый торган төп мәсьәләләр түбәндәгеләр: югары квалификацияле кадрлар кытлыгы; кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәжәсе; финанс, жир, энергетика ресурсларыннан файдалана алуның түбән булуы; административ киртәләр булу; яңа жиһазлар сатып алуға бәйле проблемалар;

кече һәм урта эшкуарлык житәкчеләренә һәм шәхси эшкуарларның хокукый, финанс, салым законнары, электрон майданчыкларда торгларда катнашу мәсьәләләрендә беләм дәрәжәсенә житәрлек булмавы.

Соңгы 5 елда МСП өлкәсендәгә вазгыятьне анализлаудан, илдә икътисадый вазгыятьне үстерү тенденцияләренән чыгып, яқындагы биш елда МСП га ярдәм итү буенча көчләрне барыннан да элек түбәндәгеләргә жиберергә кирәк:

- эшкуарларның эшлекле активлыгын арттыру һәм МСП өлкәсендә конкуренцияне үстерүгә;

- предприятиеләр арасында да, шулай ук МСПга ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары арасында да регионар элементларне һәм халыкара хезмәттәшлекне үстерүгә, бу технологияләр һәм бизнес-модельләр трансфертына ярдәм итәчәк;

- эшкуарлык эшчәнлегенә кагылышлы муниципаль хокукый актлар формалаштыруда эшкуарларның катнашу механизмының нәтижәле эшен оештыруга, муниципалитетның эшкуарлык бергәлегә белән «кире элемент» механизмнарын алга таба үстерүгә;

- район өчен иң зур социаль-икътисадый нәтижәгә ия булган МСП өстенлекле төрләренә ярдәм итүгә;

- нәкъ менә финанс ярдәме күрсәтү кеңәш предприятиеләр өчен ярдәм итүнең иң мөһим рәвешләренә берсе булып торганлыктан, финанс чараларыннан файдалана алу мөмкинлеген арттыруга;

- эре житештерү бизнесы белән элементларне һәм интеграцияләүне оештыру юлы белән кеңәш предприятиеләрнең «ныктык запасын» булдыруга (житештерү майданчыклары бирү, аерым житештерү операцияләрен башкару (төргәкләү, территорияләренә жыештыру һ.б.ш.);

- эшче белгечлекләре буенча иң таләп ителгән квалификацияле кадрлар әзерләү мәсьәләсендә кеңәш бизнес вәкилләре һәм уку йортлары арасында үзара бәйләнешне тәмин итү өчен шартлар тудыруга;

- инновацион югары технологияле бизнесны активлаштыру;

- эшкуарлар өчен норматив актларның жайга салу йогынтысын бәяләү практикасын куллануны активлаштыру.

3.3. Икътисадынң сайланган төрле секторларында МСП үстерү.

Хәзерге вакытта кеңәш предприятиеләр Биектау муниципаль районы икътисадынң барлык тармакларында да эшчәнлек алып баралар. Кеңәш бизнесның район социаль-икътисадый үсешенә керткән өлеше елдан-ел арта бара. Кеңәш эшмәкәрлек халыкны эш белән тәмин итү, базарны төрле товарлар һәм хезмәтләр белән баету проблемаларын яңа предприятиеләр һәм эш урыннары булдыру юлы белән хәл итүне тәмин итә.

Кеңәш һәм урта эшмәкәрлекнең гомуми структурасында иң зур чагыштырма өлешне күпләп-вакып сату (37,7%), транспортлау һәм саклау (14,5%) алып тора. Алга таба төзелеш өлкәсе оешмалары (11,4%), эшкәртү производствосы (7,7%) һәм башкалар алып тора.

Биектау районы региональ дәрәжәдә эчке туризмны үстерү өчен сизелерлек потенциалга ия.

Район территориясендә туризмның перспективалы төрләре булып торалар: рекреацион-савыктыру, спорт, туган якны өйрәнү, агротуризм.

Бүгөнгө көндө районда глэмпинглар актив үсө. Мәсәлән, Өлдөрмөш авылында «САФ» глэмпингы эшли башлады. Болар – ял йортлары комплексы, мунча комплексы, 25 гектар мөйданлы участок, шулай ук туй тантаналары һәм корпоратив чаралар уздыру өчен веранда һәм ресторан. Шулай ук «Татар тәвә кошы» туристлык комплексы да үз эшчәнлеген актив алып бара, аны 2010 елда үз хужалыгы базасында фермер Г. Котдусов оештырган иде.

2023 елга эшчәнлек төрлөрө буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары, бер.

Әйтергә кирәк, соңгы биш елда житештерү өлкәсендә кече һәм урта предприятиеләр эшчәнлегө үсешендә уңай тенденция барлыкка килде. МСП структурасында аларның өлөшө 2013 елда 10,0% тан 2018 елда 15% ка кадәр арткан.

Эшкөртү производствосында «Синтез-Сандра» ЖЧЖ, «Торговый Дом «Завод кормовой муки» ЖЧЖ, «Макситон» ЖЧЖ, «Смарт Битум» ЖЧЖ кебек предприятиеләр уңышлы үсө.

Эшкөртү тармагы белән беррәттән, әйләнеш үсешенә иң югары темпларын төзелеш тармагы да күрсөтө (үсеш 2 мәртәбә). Әлегә тармакның иң уңышлы вәкилләре булып түбәндәгеләр тора: «Финдом» СК ЖЧЖ, «Глафстрой» ЖЧЖ, «Батыр» СК ЖЧЖ, «Стройградинжиниринг» СК ЖЧЖ, «Сыйфат» ЖЧЖ.

3.4. Кулланучылар базарын һәм кооперация элементләрен үстерү

Биектау районы икътисадының һәм кече һәм урта эшкуарлык секторының иң мөһим өлкәсө булып кулланучылар базары тора, ул эш урыннары булдыруда зур

роль уйный (МСПда эшләүчеләрнең 37 %тан артыгы), кече һәм урта эшкуарлыкның барлык предприятиеләре әйләнешенә яртысыннан күбрәген (55%) формалаштыра.

Биектау районында хәзерге вакытта ваклап сату буенча 215 стационар предприятие эшли, шул исәптән ваклап сату чөлтәре предприятиеләре, 26 жәмәгать туклануы предприятиесе. Сәүдәнең кече форматлары сакланып кала һәм үсә.

2023 ел йомгаклары буенча ваклап сату әйләнешенә 8,6 млрд. сумнан күбрәккә артуы (чагыштырма бәяләрдә үсеш темпы 112,76%) шулай ук кулланучылар базарының үсеше турында сөйли.

Ваклап сату сәүдәсе объектлары саны арту кулланучылар базарында конкурентлык мөнәсәбәтләре булдыруга китерә, алар бәяләрнең нигезсез үсешен тоткарлый, ә еш кына аларны киметүгә китерә. Ваклап сату сәүдәсендә тотылган чыгымнарның житәрлек дәрәжәдә түбән булуы ваклап сату стационар чөлтәрендәгә караганда бәяләр дәрәжәсен түбәнрәк тотарга мөмкинлек бирә.

Шуңа бәйле рәвештә ваклап сату сәүдәсен үстерүгә аерым игътибар бирелә.

Халыкны жирле товар житештерүчеләр житештерә торган сыйфатлы товарлар белән тәмин итү максатында арзанлы бәядән ярминкәләр оештырыла.

2024 елда 1 сентябрьгә 2 асыл хужалыгы һәм азык-төлек ярминкәсе үткәрелде, аларда 3,7 млн. сумлык продукция сатылды.

3.5. Эшкуарлыкны популярлаштыру һәм яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

Яңа проектларны күрсәтү, хезмәттәшлекне үстерү һәм продукция сату базарларын киңәйтү өчен районда үткәрелә торган эре чаралар яхшы майданчык булып тора. Әлеге чаралар безнең район предприятиеләре продукциясе күргәзмәләрен оештыру белән бергә үткәрелә, бу кооперация элементләрен жайга салуга ярдәм итә.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмат бирү өчен районның рәсми сайтында махсус вкладка булдырылды, анда алар финанс һәм мөлкәти ярдәм чаралары һәм төрләрә турында, мәгълүмати маркетинг, хокукый мәгълүмат алырга мөмкин.

Моннан тыш, министрлыктар һәм ведомстволар тарафыннан кирәкле методик ярдәм күрсәтү өчен, шулай ук районда эшкуарлар арасында «тере» хезмәттәшлек майданчыгын булдыру максатыннан даими рәвештә бизнес вәкилләре белән очрашулар үткәрелә. Мондый очрашулар алга таба да оештырылачак.

Эшкуарлыкны популярлаштыру чаралары гомуми белем бирү оешмаларында гәмәлгә ашырыла. Болар - уен, тренинг, өйрәтү чаралары, конкурслар, семинарлар, мастер-класслар һәм башкалар.

2024 елда эшмәкәрлекне популярлаштыру һәм яклау максатларында башкарма комитет тарафыннан Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиле Ижтимагый кабул итү бүлмәсе, Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фонды белән берлектә район эшмәкәрләре белән очрашулар уздырды.

Яшьләр эшкуарлыгы потенциалын гәмәлгә ашыру өчен өч өстенлекле юнәлешкә иярергә кирәк: яшьләргә социаль практикага жәлеп итү һәм аны үсешнең потенциал мөмкинлекләре турында мәгълүмат житкерү; яшьләргә ижади активлыгын үстерү; авыр тормыш хәлләренә эләккән яшь кешеләргә интеграцияләү.

Яшьләр эшкуарлыгын үстерүгә ярдәм итә торган чараларга түбәндәгеләрне кертергә кирәк:

- яшьләр эшкуарлыгын оештыру өчен перспективалы эшкуарлык идеяләрен сайлап алу;
- яшьләргә бизнес алып бару күнекмәләре алу өчен профильле укытуны оештыру;
- коммерциягә карамаган оешмаларның (НО) һәм социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларның (СОНКО) грант активлыгын арттыру.

3.6. Халыкның үзмәшгульлеге механизмын үстерү

Эшмәкәрлек эшчәнлеген популярлаштыру максатларында 2019 елдан үзмәшгуль гражданнар өчен махсус ташламалы салым режимы кертелә.

Закон үз эшчәнлекләреннән керем алучы, әмма шул ук вакытта ялланып эшләүчеләргә ия булмаган һәм үзләре дә андый андый булмаган гражданнарга кагыла. Еллык керем 2,4 млн. сумнан артмаска тиеш.

Әгәр гражданин үз товарларын яки хезмәтләрен физик затларга сата икән, салым күләме керемнең 4% ын, ә юридик затларга булса - 6% тәшкил итәчәк. Шул ук вакытта үзмәшгульләр 13% күләмдә НДСЛ түлүдән азат ителә һәм аларга мәжбүри пенсия иминләштерүенә иминият кертемнәрен ирекле тәртиптә түләргә рөхсәт ителә, әмма мондый кертемнәренң максимал күләме чикләнгән. Ставкалар 10 ел дәвамында үзгәрмәчәк һәм хисап бирү таләп ителми.

ИФНСта яңа салым махсус режимына исәпкә кую үзмәшгуль гражданнар өчен "һөнәри керемгә салым" үзмәшгульләр биргән хәбәрнамә нигезендә башкарыла һәм ирекле булып тора.

Гражданнарга уңайлы булсын өчен, теркәү үзәкләренә кермичә генә, салым хезмәтендә теркәлгә мөмкинлек бирәчәк махсус мобиль кушымта проекты булдырылды. Кушымта аша түләүләренә асылда салым хисабыннан башка, ниндидер махсус белешмәләр һәм документлар тапшырмыйча гына гамәлгә ашырырга мөмкин булачак.

Үзмәшгуль ала торган өстенлекләргә рәсми рәсмиләштерү вакытында түбәндәгеләр керә:

- бизнес алып баруны яхшырту өчен мәгълүмати хәбәрдарлык;
- үзенең законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау өчен судка мөрәжәгать итү мөмкинлеге;
- булачак пенсияне рәсмиләштерү өчен стажны кертү;
- дәүләт ярдәм итү программаларында катнашу һәм кредитлар алу мөмкинлеге.

3.7. Сәнәгать майданчыкларын үстерү һәм резидентлар жәлеп итү

Район территориясендә аккредитация узган 2 сәнәгать паркы бар: «ХЭФ» сәнәгать паркы һәм «Чернышевка» сәнәгать паркы.

«ХЭФ» майданчыгы территориясендә 8 резидент эшчәнлек алып бара: «Высокогорская Сельхозтехника» ЖЧЖ (машиналар һәм жиһазларны ремонтлау), «Технология» ЖЧЖ (майлау материаллары житештерү), «Гидравлика Трейд» ЖЧЖ (металл эшләнмәләр эшкәртү), «Синтез - Сандра» ЖЧЖ (пластмасса плиталар, полосалар, торбалар һәм профильләр житештерү), Әхмәт Рөстәм Таһирович ИП

(металл эйберләрне механик эшкәртү), Исмагыйлев Данис Маратович ИП (сәүдә), Палутин Максим Валентинович ИП (электр жиһазларын ремонтлау), Гомәров Ренат Флүнович ИП (электр лампалары һәм яктырту жиһазлары житештерү). Әлеге мәйданчык резидентлары хезмәтләренә республикада гына түгел, аннан читтә дә ихтыяж зур.

«Чернышевка» мәйданчыгы территориясендә «РТИ үзәге» ЖЧЖ (резина катнашмалары, чи резина житештерү) эшчәнлеген алып бара. Шулай ук потенциал резидентларны жәлеп итү буенча да эш алып барыла.

Район сәнәгать мәйданчыкларының өстенлекләренә региональ һәм федераль әһәмияттәге транспорт чишелешләренә, шулай ук Казан шәһәренә турыдан-туры якин урнашуны кертергә мөмкин. Шулай ук сәнәгать мәйданчыклары чигенә кадәр каты өслекле юл да бар.

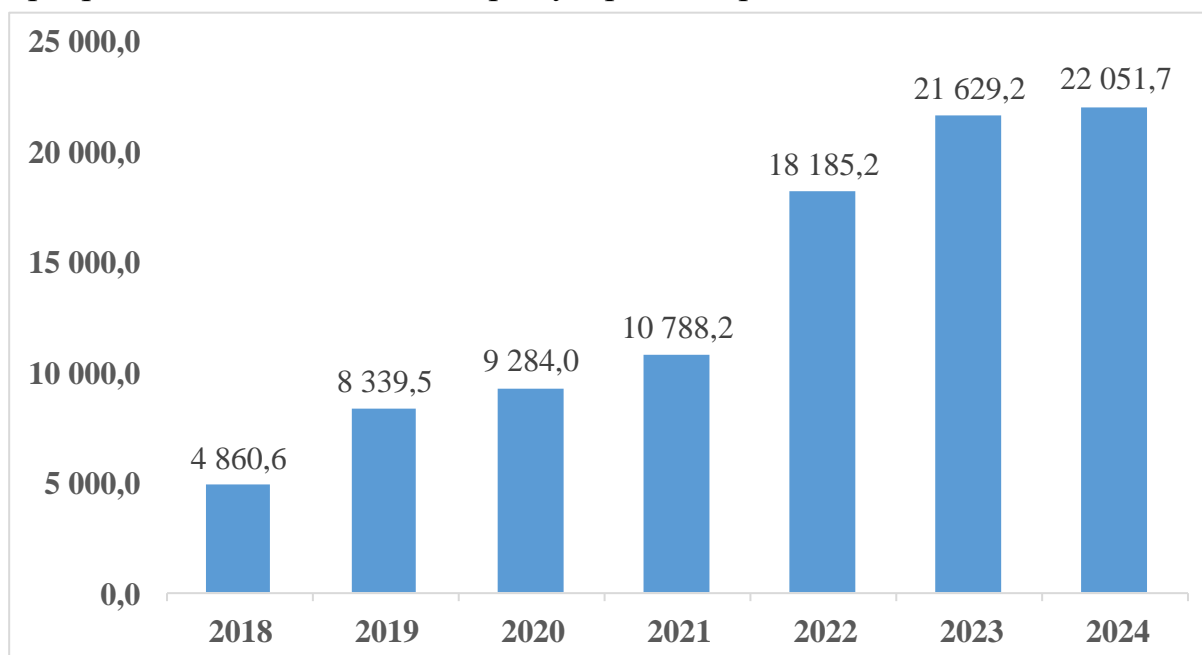
Территориаль урнашу сәнәгать зоналары территорияләренә хезмәт ресурсларын һәм чималны жиңел генә илтәп житектергә мөмкинлек бирә.

Шулай ук кече бизнесны ныгыту һәм инвесторларны жәлеп итү максатында, шул исәптән чиктәш төбәкләрдән дә, район территориясендә «Биектау» сәнәгать паркын һәм «Агрополис» агросәнәгать паркын төзү буенча эшләр алып барыла. Документлар Татарстан Республикасы министрлыгында һәм ведомстволарында килештерүдә тора.

4. Территориянең инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген баяләү, эшкарлыкны үстерү юнәлешләре һәм конкрет чаралар исемигә

Инвестиция процессын характерлаучы күрсәткечләр район икътисадындагы үзгәрешләренә чагылдыра торган мөһим күрсәткечләрнең берсе булып тора. Районның инвестицияләр жәлеп итүчәнлегенә төп шартлары булып эшмәкәрләр өчен уңайлы инвестиция климаты булдыру тора.

Районга инвестицияләр жәлеп итү максатында район житекчеләге потенциал инвесторлар белән даими нигездә очрашулар оештыра.

4.1 рәсем - Төп капиталга инвестицияләр, млн. сум.

2018 елдан районда төп капиталга инвестицияләр кертү буенча уңай динамика күзәтелә. 2023 елда район икътисадына 21 млрд. сумлык инвестицияләр жәлеп ителгән. Фаразлар буенча 2024 ел нәтижеләре буенча инвестицияләр күләме 22 млрд. сумнан артык тәшкил итәчәк.

2023 елның инвестицияләү төп юнәлешләре – торак төзелеше, юл-транспорт инфраструктурасы.

Инвесторлар белән үзара хезмәттәшлектә дәүләт ярдәме системасын камилләштерү һәм административ киртәләрне үтү кысаларында Биектау муниципаль районы Башлыгының 2014 елның 13 августындагы 85 номерлы «Биектау муниципаль районы инвестиция паспортын, инвестиция меморандумын, инвестиция декларациясен раслау һәм инвестиция (ижтимагый) советын төзү турында» карары расланды.

Инвесторларны жәлеп итү өчен Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кытай һәм инглиз телләренә тәржемә ителгән районның инвестиция паспорты эшләнде.

Биектау муниципаль районының инвестиция эшчәнлегенә субъектлары белән үзара хезмәттәшлек итүче жирле үзидарә органнары аларның Биектау муниципаль районы территориясендә инвестиция проектларын гамәлгә ашыруга комачаулый торган административ киртәләрне бетерүгә юнәлдерелгән тәкъдимнәрен билгеләнгән тәртиптә карыйлар.

Инвесторларга Биектау муниципаль районы территориясендә инвесторлар эшчәнлеген оештыру буенча муниципаль ярдәм чаралары күрсәтелә, шул исәптән:

- муниципаль базарның структурасы һәм сыйдырышлылыгы, инвестиция проектын гамәлгә ашыру өчен кирәкле хезмәт, житештерү һәм инфраструктура ресурсларының тупланышы турында мәгълүмат белән тәмин итү;
- инвестиция проекты гамәлгә ашырыла торган территорияләр (инвестиция майданчыклары) чикләрендә инфраструктура һәм кадрлар сәясәте буенча проектларны гамәлгә ашыруга ярдәм итү;
- бизнес оештыру өчен буш майданнарны арендага бирү.

5. МСП ны үстерү программасын ресурслар белән тәмин итү

Программаны ресурслар белән тәмин итүне түбәндәге бюджет чыганаclarы тәшкил итә:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе бюджетыннан конкурс нигезендә бүлеп бирелә торган акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акчалар чыганагы буларак фаразлана).

2. Татарстан Республикасы бюджеты – Татарстан Республикасы бюджетында чираттагы финанс елына һәм план чорына каралган кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акчалар чыганагы буларак фаразлана).

3. Биектау муниципаль районы бюджеты – Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы бюджетында агымдагы финанс елына һәм план чорына каралган, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына муниципаль ярдәм чараларын

гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән акчалар (Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы бюджетының өстәмә керемнәре исәбеннән).

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

6. Куркынычларны бәяләү, аларны киметү чаралары

Бүген кече һәм урта бизнес куркынычның югары дәрәжәсе, финанс резервларының түбән дәрәжәсе, төп фондларның чикләнгәнлеге, кредитланганлык һәм аның «икътисадый тотрыксызлыгын» билгели торган башка күрсәткечләр белән характерлана.

Барлык дәрәжәдәге бюджетлардан финанслау куркынычларны киметү мәсьәләсен хәл итү булып тора. Бу планлаштырылган чараларны үтәү гарантиясе һәм муниципалитет тарафыннан эшкуарларга хезмәт күрсәтү мөмкинлекләрен киңәйтү.

6.1 нче таблица

Куркыныч төре	Йогынты дәрәжәсе	Килеп чыгу ихтималы	Хәвеф-хәтәрне киметү гамәлләре
Ярдәмнең аерым формаларына эшмәкәрләрнең кызыксынуы кимү	Уртача	Уртача	Ярдәм чараларына ихтыяжны даими бәяләү, муниципаль программа чараларының нәтижәлелеген даими анализлау
Федераль, региональ һәм жирле дәрәжәдә финанслау күләмнәрен киметү	Югары	Уртача	Беренче чиратта финанслауга өстенлекләргә билгеләү. Бюджет керемнәренә нәтижәлелеген бәяләү
МСП субъектлары тарафыннан финанс ярдәме алган проектларны гамәлгә ашыруның тискәре нәтижәсе	Уртача	Түбән	Финанс ярдәме алуга дөгъва кылучы МСП субъектлары проектларына алдан экспертиза үткәру һәм аларны гамәлгә ашыру мониторингын гамәлгә ашыру
Салым салу өлкәсендә шактый үзгәрешләр (МСП субъектларына салым салу нормаларын һәм кагыйдәләрен үзгәртү, салымнарны арттыру)	Югары	Уртача	МСП субъектлары өчен салым салу дәрәжәсен үзгәртү нәтижәләрен анализлау. Салым салу ставкаларын нигезләү. Ижтимагый һәм һөнәри оешмалар һәм эшкуарлар берләшмәләргә белән үзара хезмәттәшлек
Башка территорияләрдән эре уенчылар барлыкка килүгә бәйле рәвештә кече предприятиеләр өчен куркыныч барлыкка килү	Уртача	Югары	Жирле эшкуарларның конкурентлык сәләтен арттыруга ярдәм күрсәтү
Россия Федерациясе законнарының һәм Татарстан Республикасы законнарының үзгәрүенә,	Уртача	Уртача	Программа проекты килештерү этабында район предприятиесе һәм оешмасының тәкъдимнәрен карау һәм әзерләү өчен җәлеп

Куркыныч төре	Йогынты дәрәжәсе	Килеп чыгу ихтималы	Хәвеф-хәтәрне киметү гамәлләре
норматив-хокукый базаны формалаштыруның дәвамлылыгына бәйле хокукый хәвефләр			итү планлаштырыла

7. Программаның планлаштырылган икътисадый нәтижәлелеге, программа белән идарә итү һәм аны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту

Программаның нәтижәлелеген бәяләү методикасы һәм критерийлары кече һәм урта эшкуарлык үсешенң максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрен анализлауны, шулай ук Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм аның районның социаль-икътисадый торышына йогынтысын үз эченә ала.

Программаны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча түбәндәге нәтижәләргә ирешү планлаштырыла:

- районның ВТП да кече эшмәкәрлек өлешен арттыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру
- кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә эшләүче хезмәткәрләр санын арттыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларда катнашу өлешен арттыру;
- кече һәм урта предприятиеләр әйләнешен арттыру;
- МСП субъектлары эшчәнлегеннән ТР берләштерелгән бюджетына салым керемнәре күләмен арттыру.

Программаны үтәү шулай ук түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- кече һәм урта эшкуарлык эшчәнлеген оештыруны һәм аның тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңай икътисадый мохит формалаштыруга;
- кече бизнеска салым һәм административ йөкләнешне оптимальләштерүгә, милек хокукларын яклауга, эшкуарлык эшчәнлеген легальләштерүгә;
- кече һәм урта эшкуарлык секторына инвестицияләр жәлеп итүне стимуллаштыруга;
- кече эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыруга, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтүгә һәм кече предприятиеләрнең икътисадый ныгытуына;
- халыкны эш белән тәмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килүгә, кече эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен күтәрүгә;
- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баеуга;
- кече эшмәкәрлекнең социаль жаваплылыгын арттыруга;
- кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләрендә хезмәт хакын легальләштерүгә;
- хәйрия эшчәнлеген үстерүгә.

Куелган максатларга ирешү һәм бурычларны хәл итү өчен биш еллык чараларны гамәлгә ашырырга кирәк. Программа чараларын гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре 8.1 нче таблицада күрсәтелде.

«2019-2024 елларга Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын гамәлгә ашыруга гомуми

контроль «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. 2025 - 2030 елларга Биектау муниципаль районында МСП үсеше буенча төп күрсәткечләр

8.1 нче таблица

№ т/б.	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү берәмлекләре	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	Тулаем территориаль продуктта (ВТП) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өлеше	%	36,8	37,1	37,4	37,5	37,6	37,7
2	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны (ИП ны исәпкә алып)	бер.	2830	2850	2870	2890	2910	2950
3	Индивидуаль эшкуарларны (шул исәптән үзмәшгуль гражданнарны) кертеп, кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә эшләүчеләр саны	саны	11354	11458	11560	11655	11652	11650
4	Кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше	млрд. сум.	52,2	59,5	67,8	67,8	67,8	67,8
5	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алуларда катнашу өлеше	%	63,0	65,0	67,0	69,0	70,0	72,0
6	МСП субъектлары эшчәнлегеннән ТР берләштерелгән бюджетына салым керемнәре күләме	млн. сум.	500	510	520	530	540	550

«2025-2030 елларга Биектау муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасының төп чаралары исемлегенә

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганакалары
1	2	3	4	5
1 нче бурыч. Инновацион эшқуарлыкка ярдәм механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү	Субсидия бирү максатларында үзмәшгуль гражданның бизнес планнарын сайлап алу ЦЗН комиссиясе составына банк оешмаларын кертергә	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
2 нче бурыч. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	МСП субъектларына биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль милекне түләүле нигездә яисә ташламалы шартларда арендага һәм (яисә) аннан файдалануга бирү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Биектау муниципаль районында кече эшқуарлыкны үстерү өчен уңай шартлар тудыру максатларында салым ставкалары күрсәткечләрен үзгәртү турында тәкъдимнәр әзерләү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Сәнәгать (индустриаль) паркларын һәм сәнәгать мәйданчыкларын үстерү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Бюджеттан тыш чаралар
3 нче бурыч. Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү өчен инфраструктураны үстерү	Муниципаль-хосусый партнерлыкны үстерү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Бюджеттан тыш чаралар

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганакалары
4 нче бурыч. Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмат хезмәтләренен нәтижәле системасын формалаштыру	Кече эшкуарлык субъектлары, районның жирле үзидарә органнары катнашында «түгәрәк» өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткәрү; эшкуарлык эшчәнлегә алып бару мәсьәләләре буенча эшкуарларга адреслы ярдәм күрсәтү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Татарстан Республикасы бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты
	Эшкуарлык инфраструктурасын төзүче оешмалар белән утырышлар, очрашулар үткәрү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Биектау муниципаль районы кече эшкуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларны мәгълүмати тәмин итү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
5 нче бурыч. Житештерүне технологик яктан яңадан коралландыруга ярдәм итү	Эшмәкәрләргә финанс ярдәме чараларын сайлауда ярдәм күрсәтү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Республика һәм федераль ярдәм программалары буенча конкурсларда катнашу буенча эшмәкәрләргә ярдәм күрсәтү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Лизинг жайланмасын үстерү: кече һәм урта эшкуарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү ("Лизинг-грант")	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Татарстан Республикасы бюджеты
6 бурыч. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүдә	МСПга ярдәм һәм аларны үстерү мәсьәләләре буенча Координация Советы утырышларын үткәрү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганакалары
административ киртэләрне киметү	«Тикшерелгән бизнес» проекты буенча район эшмәкәрләренә хәбәр итү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
7 нче бурыч. Кадрлар потенциалын үстерү	Эшкуарлык фабрикасы проектын гамәлгә ашыруда ярдәм итү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Тиз үсә торган производстволар өчен хезмәт ресурсларын жәлеп итүгә ярдәм	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
8 нче бурыч. Эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру, яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү	Эшкуарлык буенча мәгълүмат буклетлары, материаллар булдыру	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Муниципаль берәмлек бюджеты
	Үзмәшгуль гражданнарга салым турында закон үтәләше хакында массакуләм мәгълүмат чараларында яктырту	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Муниципаль берәмлек бюджеты
	Үзмәшгуль гражданнарның уңышлы эш тәжрибәсен массакуләм мәгълүмат чараларында яктырту	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Муниципаль берәмлек бюджеты
	Инвестиция урыннарын һәм тиз үсә торган производстволарны билгеләү буенча аналитик белешмә әзерләү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	«Яңа елга предприятиене иң яхшы бизәү» еллык конкурсын үткәрү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Муниципаль берәмлек бюджеты

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганаclarы
	Татарстан Республикасында уздырыла торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга кече эшқуарлык субъектларын жәлеп итү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
9 бурыч. Биектау муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар эшчәнлегенә ярдәм күрсәтү	Биектау муниципаль районы территориясендә социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар тарафыннан гавами чаралар уздыруга ярдәм итү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	Массақүләм мәгълүмат чаралары аша социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар эшчәнлеген яқтырту	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Муниципаль берәмлек бюджеты
	Социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар өчен консультацияләр (семинарлар) үткәрү	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Финанслау таләп итми
	СОНКОга субсидияләр бирү (СОНКОның факттагы чыгымнарын каплау)	«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты» МКУ	2025-2030 еллар	Татарстан Республикасы бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты